

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.05- 04.01/035.00.1/Б/ВК2.72021
	Екземпляр № 1	Арк 9 / 1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою факультету педагогічних технологій та освіти впродовж життя
31 серпня 2023 р.,
протокол № 11

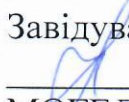

Голова Вченої ради
Оксана ЧЕРНИШ

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Практика усного перекладу»**

для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр»
спеціальності 035 «Філологія»
освітньо-професійна програма «Філологія (прикладна лінгвістика)»
факультет педагогічних технологій та освіти впродовж життя
кафедра теоретичної та прикладної лінгвістики

Схвалено на засіданні
кафедри теоретичної та
прикладної лінгвістики
28 серпня 2023 р.,
протокол № 7

Завідувач кафедри

Людмила
МОГЕЛЬНИЦЬКА

Гарант освітньо-
професійної програми

Людмила
МОГЕЛЬНИЦЬКА

Розробник: викладач кафедри теоретичної та прикладної лінгвістики
БАШМАНІВСЬКА Ірина

Житомир
2023 – 2024 н.р.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.05- 04.01/035.00.1/Б/ВК2.72021
	Екземпляр № 1	Арк 9 / 2

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів 5	03 «Гуманітарні науки»	вибіркова
Модулів – 1	035 «Філологія (прикладна лінгвістика)»	Рік підготовки:
Змістових модулів – 1		3
Загальна кількість годин - 150		Семестр
		6
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних 4 самостійної роботи – 5	Освітній ступінь «бакалавр»	Лекції
		32 год.
		Лабораторні
		32 год.
		Самостійна робота
		86 год.
		Вид контролю: Залік

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 43 % аудиторних занять, 57 % самостійної та індивідуальної роботи;

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.05- 04.01/035.00.1/Б/ВК2.72021
	Екземпляр № 1	Арк 9 / 3

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни «Практика усного перекладу»: підготовка висококваліфікованого фахівця в галузі усного перекладу; формування, розвиток та вдосконалення мовних компетенцій, які є необхідними для забезпечення ефективної професійної комунікації; практичне оволодіння навичками та вміннями професійного усного перекладу різножанрових текстів, техніками та стратегіями усного перекладу, діяльністю перекладача; розширення лексичного запасу та розуміння міжкультурних аспектів комунікації в галузі усного перекладу.

Передумовою для вивчення дисципліни «Практика усного перекладу» є низка теоретичних та практичних дисциплін, зокрема практичний курс основної іноземної мови, переклад формалізованих текстів, філологічні студії, ділова іноземна мова, переклад і редагування професійних текстів, технічне письмо.

Завдання вивчення навчальної дисципліни:

- сформувані фахові практичні вміння й навички перекладу;
- узагальнити та систематизувати здобуті студентами знання про перекладознавство як науку, роль і місце серед споріднених філологічних дисциплін;
- ознайомити з основними перекладацькими трансформаціями й особливостями здійснення усного перекладу, зі специфікою та професійними обов'язками перекладача;
- розвинути основні види лексичних, стилістичних і граматичних перетворень у процесі перекладу для досягнення його адекватної якості;
- навчити використовувати здобуті знання на практиці;
- сформувані творчий підхід до організації перекладацької діяльності;
- навчити виконувати усний переклад із застосуванням сучасних технологій навчання;
- розвинути здатність до самоаналізу власної перекладацької діяльності.

У процесі вивчення дисципліни в здобувачів вищої освіти формуються **знання** про:

- основи усного перекладу та особливості діяльності перекладача;
- професійну термінологію, пов'язану з визначеною тематикою усного перекладу;
- різні види перекладацької діяльності з використанням сучасних навчальних технологій для виконання усного перекладу;
- сучасні методи та форми організації перекладацької діяльності;
- основні поняття перекладознавства, що є базою розвитку професійного усного перекладу;
- принципи, технології та прийоми створення усних текстів різних жанрів і стилів.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.05- 04.01/035.00.1/Б/ВК2.72021
	Екземпляр № 1	Арк 9 / 4

Під час вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти повинні **вміти**:

- здійснювати усний переклад різностильових та різножанрових текстів;
- підбирати адекватні мовні засоби в різних жанрах усного мовлення;
- чітко висловлювати власні думки двома мовами;
- знаходити вихід із складних моментів при перекладі;
- перекладати усний матеріал різних стилів, використовуючи основні види професійного двостороннього перекладу.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Практика усного перекладу

Тема 1. Специфіка усного перекладу як виду перекладацької діяльності. Етичний кодекс перекладача

Види усного перекладу: послідовний переклад, синхронний переклад, переклад з аркуша, неофіційний двосторонній переклад без запису, з записом тощо.

Основні навички, які є базою підготовки усного перекладача.

Професійна етика і моральний кодекс перекладача.

Основи протоколу для усного перекладача. Міжнародні стандарти якості надання послуг усного перекладу.

Тема 2. Усний послідовний переклад як форма міжкультурної взаємодії

Розвиток навичок активного слухання (active listening skills).

Темп мовлення й інтонація в усному перекладі.

Техніки на розвиток оперативної пам'яті.

Алгоритм підготовки до усного перекладу.

Тема 3. Формування навичок усного послідовного перекладу

Формування навичок усного послідовного перекладу на основі абзацно-фразового перекладу.

Виконання тренувальних вправ з усного послідовного перекладу на матеріалі тематичних відео- та аудіофайлів.

Тема 4. Удосконалення навичок сприйняття текстів на слух

Удосконалення навичок сприйняття україномовних та англомовних текстів на слух.

Труднощі сприйняття усного мовлення (швидкий темп мовлення; фонетичні особливості мовлення).

Лексичні та синтаксичні недоліки в передачі усних повідомлень.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.05- 04.01/035.00.1/Б/ВК2.72021
	Екземпляр № 1	Арк 9 / 5

Тема 5. Стратегії занотовування в усному перекладі

Система перекладацького скоропису.

Прийоми аналізу усного мовлення (structural breakdown, mind maps, sections, mini-summaries, section diagrams, logical analysis, recognizing and splitting ideas).

Тема 6. Усний переклад з аркуша

Етапи виконання перекладу з аркуша.

Тренування навичок перекладу з аркуша.

Труднощі під час усного перекладу й стратегії їхнього подолання.

Тема 7. Поняття синхронного перекладу

Відмінність професійного синхронного перекладу від інших типів перекладів.

Основні вимоги до професійного синхронного перекладу.

Основні засоби та техніка синхронного перекладу.

Виконання вправ на засвоєння техніки синхронного перекладу.

Тема 8. Психологічні аспекти в роботі усного перекладача

Формування навичок виконання перекладацьких завдань у стресових ситуаціях.

Розвиток здатності до обґрунтованої імпровізації та публічного мовлення.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістовних модулів і тем	Кількість годин			
	Усього	У тому числі		
		Лекції	Лабораторні	Самост. та інд. робота
Тема 1. Специфіка усного перекладу як виду перекладацької діяльності. Етичний кодекс перекладача	20	4	4	12
Тема 2. Усний послідовний переклад як форма міжкультурної взаємодії	18	4	4	10
Тема 3. Формування навичок усного послідовного перекладу	18	4	4	10
Тема 4. Удосконалення навичок сприйняття текстів на слух	18	4	4	10
Тема 5. Стратегії	20	4	4	12

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.05- 04.01/035.00.1/Б/ВК2.72021
	Екземляр № 1	Арк 9 / 6

занотовування в усному перекладі				
Тема 6. Усний переклад з аркуша	18	4	4	10
Тема 7. Поняття синхронного перекладу	18	4	4	10
Тема 8. Психологічні аспекти в роботі усного перекладача	20	4	4	12
Усього годин	150	32	32	86

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Види усного перекладу: послідовний переклад, синхронний переклад, переклад з аркуша, неофіційний двосторонній переклад без запису, з записом тощо.	2
2	Професійна етика і моральний кодекс перекладача.	2
3	Основи протоколу для усного перекладача. Міжнародні стандарти якості надання послуг усного перекладу.	2
4	Темп мовлення й інтонація в усному перекладі.	2
5	Алгоритм підготовки до усного перекладу.	2
6	Формування навичок усного послідовного перекладу на основі абзацно-фразового перекладу.	2
7	Труднощі сприйняття усного мовлення (швидкий темп мовлення; фонетичні особливості мовлення).	2
8	Лексичні та синтаксичні недоліки в передачі усних повідомлень.	2
9	Система перекладацького скоропису.	2
10	Прийоми аналізу усного мовлення.	2
11	Етапи виконання перекладу з аркуша.	2
12	Труднощі під час усного перекладу й стратегії їхнього подолання.	2
13	Основні вимоги до професійного синхронного перекладу.	2
14	Основні засоби та техніка синхронного перекладу.	2
15	Формування навичок виконання перекладацьких завдань у стресових ситуаціях.	2
16	Розвиток здатності до обґрунтованої імпровізації та публічного мовлення.	2
	Разом	32

6. Завдання для самостійної роботи

1. Охарактеризуйте основні види усного перекладу.
2. Вкажіть на відмінність усного послідовного та синхронного перекладів.
3. Зазначте основні міжнародні стандарти якості надання перекладацьких послуг.
4. Охарактеризуйте алгоритм здійснення підготовки до усного перекладу.
5. Розкрийте роль темпу мовлення та інтонації в усному перекладі.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.05- 04.01/035.00.1/Б/ВК2.72021
	Екземпляр № 1	Арк 9 / 7

6. Опишіть основні прийоми перекладацького скоропису. Наведіть приклади речень, використовуючи схематичні записи для перекладу.
7. Виокремте основні етапи перекладу з аркуша. Наведіть приклади.
8. Вкажіть на основні труднощі під час усного перекладу й стратегії їх подолання.
9. Назвіть основні вимоги до професійного синхронного перекладу.
10. Опишіть способи подолання стресу під час здійснення усного перекладу.
11. Video Listening Activity. Martin Luther King Jr. I Have a Dream Speech (<https://www.youtube.com/watch?v=0o3a2HIKkuE>).
12. Video Listening Activity. Barack Obama. Yes We Can (<https://www.youtube.com/watch?v=Fe751kMBwms>).
13. Video Listening Activity. Hillary Clinton (<https://www.youtube.com/watch?v=C6GnHBEBWYE>).
14. Provide a simultaneous interpretation of the given video (<https://www.youtube.com/watch?v=msJxMq5AZ5A&t=7s>).

7. Методи навчання

Пояснення, бесіда, інструктаж, спостереження, демонстрація, різні види вправ та завдань, групова робота, ситуаційний, ділові та рольові ігри

8. Методи контролю

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

- оцінювання роботи під час аудиторних занять;
- виконання практичних завдань;
- поточне тестування;
- виконання аудиторної контрольної роботи;
- захист індивідуального завдання;
- залік.

9. Оцінювання

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти за всіма видами навчальних робіт проводиться за поточним, модульним та підсумковим контролюми.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.05- 04.01/035.00.1/Б/ВК2.72021
	Екземпляр № 1	Арк 9 / 8

Шкала оцінювання знань здобувачів вищої освіти

Оцінка за університетською шкалою		Оцінка в балах	Оцінка за шкалою ECTS	
Екзамен	Залік		Оцінка	Пояснення
<i>Відмінно</i>	<i>Зараховано</i>	90-100	A	відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок
<i>Добре</i>		82-89	B	вище середнього рівня з кількома помилками
		74-81	C	в цілому правильне виконання з певною кількістю суттєвих помилок
		<i>Задовільно</i>	64-73	D
60-63			E	виконання задовольняє мінімальним критеріям
<i>Незадовільно</i>	<i>Незараховано</i>	35-59	FX	з можливістю повторного складання
		1-34	F	з обов'язковим повторним курсом

10. Рекомендована література

Основна:

1. Іванова А. О., Гайданка Д. В. Практика усного і письмового перекладу: навчально-методична розробка для студентів 3-го року навчання спеціальності «Філологія». Ужгород. 2023. 95 с.

2. Голованчук М. Практикум з усного перекладу: Мультимедійний формат: Посібник з англійської мови для ВНЗ (+ компакт-диск). К.: Факт, 2005. 152 с.

3. Карабан В. І., Мейс Дж. Теорія і практика перекладу з української мови на англійську мову: навч. посібник-довідник для студентів вищих закладів освіти. Вінниця: Нова Книга, 2003. 608 с.

4. Максимов С. Є. Усний двосторонній переклад (англійська та українська мови). Теорія та практика усного двостороннього перекладу для студентів факультету перекладачів та факультету заочного та вечірнього навчання (+ 2 компакт-диски): навч. посібник. Видання друге, виправлене та доповнене. К.: Ленвіт, 2007. 416 с.

5. Мірам Г. Е., Дайнеко В. В., Іванова С. В. Тренінг-курс двостороннього послідовного перекладу (англо-українська мовна пара). К.: Ніка-Центр, 2013. 228 с.

6. Мірам Г., Гон О., Морозов В. та ін. Практикум з усного перекладу. Мультимедійний формат: посібник з перекладу з англ. мови для студ. вищ. навч. закладів / Г. Мірам, О. Гон, В. Морозов та ін. К.: Факт, 2005. 152 с.

7. Нестеренко Н., Лисенко К. A Course in Interpreting and Translation [Текст] = Усний переклад з української мови на англійську, з англійської мови на

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.05- 04.01/035.00.1/Б/ВК2.72021
	Екземляр № 1	Арк 9 / 9

українську : посібник для студ. та викл. вищ. навч. закл. / Н. Нестеренко, К. Лисенко. Вінниця : Нова Книга, 2006.

8. Ребрій О. В. Основи перекладацького скоропису / Ред. Л. М. Черноватий, В. І. Карабан. Вінниця: Нова Книга, 2006. 152 с.

9. Саприкін С. С., Чужакін А. П. Світ усного перекладу: навчальний посібник. Вінниця: Нова Книга, 2011. 224 с.

10. Швачко С. О. Проблеми синхронного перекладу: [навч. посібник для студ. вищих навч. Закладів. Вінниця: Фоліант, 2004. 112 с.

11. Chernov G. V. Inference And Anticipation In Simultaneous Interpreting: A Probability-prediction Model. John Benjamin Publishinh, Philadelphia, 2004. 299 p.

12. Chernov G. V. Training for the New Millenium: Pedagogies for Translation and Interpreting. John Benjamin Publishinh, Philadelphia, 2005. 303 p.

Додаткова:

1. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури на українську мову: Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанровостилістичні проблеми. Вінниця: Нова Книга, 2002. 564 с.

2. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад). Вінниця: НОВА КНИГА, 2003. 488 с.

3. Ребрій О. В. Сучасні концепції творчості у перекладі: монографія. Харків: ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2012. 375 с.

4. Сухенко К. М. Лексичні проблеми перекладу. Київ : Вид-во Київ. ун-ту, 2000. 124 с.

5. Basic Translation : A Course of Lectures / Miram. G.et al.; ed. by N. Breshko. Kyiv : Elga, 2006. 248 p.

6. Broeck R. van de. The Limits of Translatability Exemplified by Metaphor Translation. Poetics Today, Vol. 2, No. 4, 1981. P. 73--87.

7. Gillies A. Consecutive Interpreting. A Short Course / Andrew Gillies. 1st Edition. London : Routledge, 2019. 270 p.

8. Ordudari M. Translation procedures, strategies and methods. The Theories of Translation: From History to Procedures ; ed. by Zainurrahman. Indonesia, 2009. P. 122–124. URL: <https://www.languagescientific.com/6-major-types-of-interpreting/>
https://en.wikipedia.org/wiki/Language_interpretation